

რედაქტორი: სოლოლაკე, ბალის
ქუჩაზე, გ. შ. დიდი სახლში, № 33.

სელის-მოწერა გილეა რედაქ-
ციაში ბარეშე მცხოვრებთაფის: ვ. ს.
თიფლის. ვ. რედაქცია „დრობა“.

გაცემის ვასი: მთელი წლი-
ს — 8 გ., ნახვაზე წლის — 5 გ., ხა-
მის თვის — 3 გ., ერთის თვის — 1 გ.

ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

ოთხი თვის სელის-მოწერა

„დრობაზე“

შილება რედაქციაში — ბალის (სალო-
ვი) ქუჩაზე გ. შ. დიდი სახლებში,
№ 33

შალაქ გარეშე მცხოვრებთა ამ ად-
რესით უნდა დაიბაროს განეთი: ვ. ს.
თიფლის. ვ. რედაქცია „დრობა“.

ვასი ოთხი თვის გაზეთისა, ე. ი.
1 სექტემბრიდამ წლის დამლევამდინ, გავ-
ზავნით — სამი მანეთი.

ტელეგრამები

(ხალხა-შორის ტელეკრაფის სააგენტოს)

ვაცი, 12 სექტემბრის. ზუშინ სალამის
მეცი მოვიდა ბერმანის იმპერატორი
ვილჰელმი.

ვეტერაური, 12 სექტემბრის. ჩინეთის
ელჩები გუშინ წავიდნენ აქედამ ლივა-
დიაში. იქნერატურთან. ამათი წასვლის
მიზანი ის არის, რომ მოაწეროს: ხელი

ფელტონი

კველად ნაშთენი ნაძალაშვილი

ნასოჭლარები ღცხეს (აბასთუმანის)
ხეობაში.
(თამარ შეფის აკვანი, სარკე და კიდობანი.)

I.

იქ, სადაც მცხეს დ შრცხანის მდი-
ნარები შეერთვიან ერთმანეთს, მხარ-
მარჯვნივ, ტყით შემოსილ მაღალ კლდი-
ან გრანიტების სედგას ნახევრად მონგრეული
ძეველი ქართული მონასტერი, რომელ-
საც ცოტათი მოლად მხოლოდ ერთი
კედელი-ლა შერჩენია აღმოსავლეთის
მხრივ. ამ კედელზე ეტყობა სხვა-და-
სხვა გვარი მხატვრება, რომელიც თუმ-
ცა დროთა ვითარების გამო წაშლილი,
მაგრამ მაინც ცხადათ აჩენები ტრად-
ზის ფანჯარასთან ლუკა მახარებლის და

1866 წლის 1 მარტის დასახლება

უოვალ დღე იულიანის გარდა

ვასი განცხადებული დროს და

ებით ასოზე 1 კატ. წევალი მისამართი და
სამართლით 5 კატ., პარაზით 4 კატ.

რედაქტორის უფლება აქვს გა-
სამორის და შემოკლის დასახელდათ
გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდე-
ლი სტატიები გატირს არ დაუბრუნ-
დება.

ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

ახალს ტრაქტატს რუეთისაგან პულჯის
დათომის თავაბაზედ. ჩინეთის ელჩებ-
თან ერთად მიღიან ლუკადაში რუსეთის რობენ, რომ ეგზამენის დასაჭრად მარ-
ჩინელი ელჩი ბიუცივი და დრაგომანი
(თარჯიმინი) პესტიუროვი.

ზუშინ დაბრუნდა პეტერბურდში ში-
ნაგანი საქმეთა მინისტრი მაკოვი და შეუდგა
თავის თანამდებობის აღსრუ-

მაგრამ მწარედ შემცდარი არიან
დათომის თავაბაზედ. ჩინეთის ელჩებიცა და ემარტინი თუ ჰუკ-
ტო ცოდნა არის საჭირო იმ საგვებისა
და იმ პროგრამით, რამელიც ემარტინის
ეგზამენის დროს უნდა მოეთხოვებო-
დეს.

რამდენიმე მაგალითები გვიმტკიცებენ
ჩვენ, რომ ცოდნაზე და ეგზამენის და-
ჭრაზე უფრო სხვა რამ არის აქ საჭირო.

შეელამ იცის — თუ ზოგჯერ როგორ
ხერხდება ჩვენში ამ გვარი საქმეები; უვე-
ლამ იცის მიმოციმ, რომ, სხვათა შორის,

ეს საქვეყნოთაც იცი გამოცხადებული.
შეელამ იცის, მაგალითად, რასაც ამ-
ბობენ მუთაისის ერთს სასწავლებლის
მასწავლებლებზე: რომ ვინც იმათ ეგზა-
მენის წინ, თუნდაც სამი დღით, მისმა-
რებს შეილს და საქმაოდ ფულს ჩაუ-
ჩინოალები, ეგზამენს დააჭირინებენ და
ხანდისხან უფასაშენიოთაც შილებები; და
თუ არ მიაბარე შეილი, კარგათაც რომ
იცის მომზადებული, ეგზამენის დროს
ჩაუჭირიან.

შეელამ იცის, რომ მონასტირცებისა,
ტერაციულებისა და სხვა კერძო პანიო-
ნებში და სასწავლებლებში თითქვის
უკელვან გიმნაზიების მასწავლებლებივე
ასწავლიან და ამათ შეგირდებს მუ-
ლამ დაუბრუკოლებლად იღებენ გიმნა-
ზიებში. რატომ? მიიტომ რომ ამ კერძო

ითანე სურათები ხუცურის ზედ-წარ-
წერით. ვანჯრის ზემოთ ძლიერ-და-
ატყვია დეთის-მშობლის და ინგლოზე-
ბის სურათები დანარჩენი კედლები და
თალიც ცულ ჩამონაგრეულია.

მონასტრის მხარ-მარჯვნივ ხუთამდე
ეკლესის მაგარი პატარა შენობებია
მთელ თაღიანები და შივ მოფანტული
ადამიანის ძელები გვიმტკიცებენ, რომ
შენობები აკლამებათ ხმარებულან. ა-
მგარაზე ერთი აკლამაცი მონასტრის
მხარ-მარჯვნივ დაბლობში ეტყობა, რომ-
ლის კედლებიც მიწის პირად მონგრე-
ულან და შეა ალაგი სულ ფხვიერი
მიწით არის ამოცისილი. აქე აწყვია
მრავალ ადამიანების ძელებს შორის
ოთხი ადამიანის თავი (კენჩა) მოელები
და როცა ამ ფხვიერ მიწას თხრას და-

უშეებთ და კარგათ დააჭირდებით სილ-
რმისკენ, ერთი უშეელებელი ორმო
წარმოგიდგება, რომლილივანაც თუნდ
ოცი ურემი ადამიანის ძელები ამოვა.
მონასტრის გარშემო შესანიშნავი
სხვა აღარა არის-რა და კველი
შენობის მიცემების დასახლება

II.

ზემოხსენებულ მონასტრის დასწავლი
მდ. მცხეს თარიავ ნაპირებზე გაფან-
ტულია მრავალი ქვით-კირის ნასახლა-
რები, რომელთა შორის უფრო შესანიშ-
ნავია მდინარეს მხარ-მარჯვნივ ის ალა-
გი, სადაც გავლილ 1878 წელს გზის
გაყანის დროს ძერძნებმა ქვით-კირის
კედლელი ლამით ააფეთქეს და ერთი
ფრიად შესანიშნავი და საინტერესო სა-
საფლაო აღმოაჩინეს.

ამ სასაფლაოში მიცემებული ქვის
კუბოში სენებულა, იმ გვართ თითქოს

შივ ჩაუკირამთო; ე. ი. ქვაში ყოველ

სხეულის ნაწილისთვის ალაგია ამოცი-
რები და შემდეგ მიცემებული ჩავენე-
ბული. ტებას სასაფლაოაც ქვაა. ბერ-
ძნებს ამ კუბოში ენახას საშინელი დი-
დი ძელები და თავი (კენჩა). ბერ-
ძნების აღარა არის მართალი არ ვიცი,
რამდენათ არის მართალი არ ვიცი,

სასწავლებლების პატრიონები მარტო იმისთვის კი არ აძლევენ მასწავლებლებს თითო გაკეთილში სამს და ოთხს მანეთს, რომ აწავლონ და საგნებში მოუზადონ, არამედ უფრო იმისთვის, რომ როცა გიმნაზიაში გადასასვლელი ეგზამენის დაჭრა მოუხდებათ, მაშინ იყო თლით მხედვები მაგრა ში იმის შაგირდები. აქედამ წარმოადგა ის კარგი რეპუტაცია ხსნებულ კერძო სასწავლებლებისა, რომ იმათ შაგირდებს ყოველთვის ადეილად იღებენ გიმნაზიებში, ესენი ყოველთვის თავისუფლად იჭირენ ეგზამენსათ და სხვ.

შველაში იცის, რომ ზოგიერთ სასწავლებლების ოსტატებს თავის წმინდა, თანამდებობა ხელობად მიაჩინათ და როგორც ძველი ჩინოვნიკები, ისე შესწერებიან ხელში, ყოველ მშობელს, როგორიც იმისთვის თავის შვილის გამო.

მაგრამ ამ მასწავლებლების ხასიათს ყველაზე უფრო ცხადათ გვიხატას შემდეგი ანგარიში, როგორიც ოფიციალურად იყო ამ დღეებში გახტოს „ოფიციალური მამებში“ გამოცხადებული:

ზელს თვილისის სამხედრო გიმნაზიაში: ქართველ ყმაწვილებისათვის ყოფილი სულ 34 (ოცდა-თოთხმეტი) ვაკნია. სამათგან ოცი ქართველი ყმაწვილი სახელმწიფო ხარჯით უნდა ყოფილიყო მიღებული, 5 თავის ხარჯით და 9 გიმნაზიაში მოსიარულედ. ამ ვაკნიებიდამ ქართველი ყმაწვილები მიუღიათ სულ ოთხი და გიმნაზიაში მიუღიათ სომხები (9) და რუსები (21).

რას უნდა მიეწეროს ეს? რატომ მოხდა, რომ უმაღლესი მთავრობამ წელს ოცდა-თოთხმეტი ვაკნია დანიშნა ქართველ ყმაწვილებისათვის და გიმნაზიის მთავრობამ კი ამ რიცხვში მარტო ოთხის მიღება ინება და დანარჩენი ვაკნიები ამბობენ კი, ვითომც მარჯვენა მკლავის ძვალზე ოქროს სალტე იპოვნები ბერძნებმათ. აქვე აღმოჩნდა ორი ქვა ხუცურის ზედ-წარწერით. ამ ალაგას აშკარათ ეტყობა ორი ადლის სისქე მაგარი ქვით-კირის კედლები, როგორიც ერთი-ერთმანეთზე ცხრა ნაბიჯზედ არიან დაშორებული.

მაგრამ ამბობენ კი, ვითომც მარჯვენა კლდიან მთის ძირშია და ამის გამო იმ კლდიდგან ნიავლერისაგან ჩამონატან ქვით და მიწით არის სრულებით წალეკით და წარღვნილი.

ნასახლარები აქ მდინარეს მხარ-მარჯვნივ უფრო მეტია, რაღაც ვაკე აღგილიც მეტი ჰქონიათ. ამ ნაქალაქევის ანუ ნასოფლარის ორთავე ნაწილები ერთ თაღიანი კა მაგარი ქვით-კირის ხილით ყოფილან შეერთებული. ხილის ესლაც მარტო გარშემო ხილნარია მახშირებული: აქ იპოვით კარგს მსხალს, ქლიავს, პანტას, ტყემალს, შინდს, თხილს, კოწახურს და სხვ. ხილიფან ქვევით აღმოსავლეთისა-

სიები კი სომხებია და რუსი შვილებს დაუტმო?

იქნება იფაქროთ, ამის მიზნი ის იქნება, რომ ქართველ ყმაწვილება ხეირიანად ვერ დაიჭირეს მისაღები ეგზამენები და იმიტომ ვერ მიიღეთ? შემცდარი იქნება, ვით ამას იფაქრებს: ჩევნ ნ. მდვილად ვიცით ქართველი ყმაწვილები, როგორიც ბევრად უკეთ დაიჭირეს, კარგი რეპუტაცია ხსნებულ კერძო სასწავლებლებისა, რომ იმათ შაგირდებს ყოველთვის ადეილად იღებენ გიმნაზიებში, ესენი ყოველთვის თავისუფლად იჭირენ ეგზამენსათ და სხვ.

შველაში იცის, რომ ზოგიერთ სასწავლებლების ოსტატებს თავის წმინდა, თანამდებობა ხელობად მიაჩინათ და როგორც ძველი ჩინოვნიკები, ისე შესწერებიან ხელში, ყოველ მშობელს, როგორიც იმისთვის თავის შვილის გამო.

ახლა მე თქვენ გვითხვთ: საცა სწავლის წესი ასე არის გამართული, საცა ამისთანა მასწავლებლები არიან, საცა ყმაწვილების მიღებისა და ეგზამენის ხელობრის პირველი ადგილი ფულსა და პროტექციის უჭირავს, საცა მასწავლებლები მოქროთაშები არიან,—იქ სწავლას რა ხეირი უნდა დაეყიროს, რა გასამტკუნებელი არიან იქ ქართველები, რომ ამბობენ, ეგზამენს ვერ იჭირენო?

გასაკვირველია ღმერთმანი; ეს სამხედრო გიმნაზია თითქმის სულ ქართველებისათვის გახსნეს; რაღაც რუსეთში ვერ სძლებენ, იხოცებიან, ამის გამო კორპუსებში ალარ გზამენიან ხელი ყმაწვილებს და მაგიერად ეს სამხედრო ვიმნაზია გავიხსნეს თვილისში. მაგრამ ვინ სარგებლობს ამით? სარგებლობენ ისინი, ვისაც რუსეთშიც აღვილად შე-

კენ რო გაიხდამთ კლდეში გამოქვებულ სამ გვირაბს შენიშვნაში...

III

იმ შესანიშნავ სასაფლაოდგან გზა ვიწრო, ტყით შემოსილ დელეში, მდინარეს მხარ-ზარცხნივ შესდევს და ასიოდე საექვნეს რო გავიყლით, წავადგებით ერთს დიდ ვაკე ალაგს მდ. ღ. ცხეს ორთავ ნაპირებზედ მდებარეს, რომელიც მოფენილია ათას გვარი ქვით-კირის შენობებით და ხილნარით. ამ ვაკობაზედ მდინარეს მარცხნიან ნაპირზედ აშენებულია 1875 წელში სამ ეტაჟიანი კაზარმა, სადაც ერთი როცა სალდათი გამუდმებით სდგას.

კაზარმის უკან ჩრდილოეთის წმინდა ერთი დიდი ნამონასტრელი ეტყობა, რომლის გვერდზედაც, მთავარ მართებლის თ. ვარანცოვის მრანებით, აშენებულია ახალი ეკკლესია. მს ეკკლესია კარგი და მშენებელია; წირვა-ლოცუა აქ მხოლოდ ზამთრობით არის შემოხსენე-

უძლიანთ თავიანთ შეტყუჩების შეატყუჩებენ და გამოზრდა; ქართველები კი რიყებული რჩებიან. სახლი ქართველისა და სახლავი კი სხვებიას!

ჩევნ შევიტყეთ, რომ არამდენსამე მშობელს, როგორიც შეიღებიც ასე უსამართლოდ დაჩაგრული იყვნენ ამ წელს სამხედრო გიმნაზიაში, როგორიც თუმცა ეგზამენები სხვაბზე უკეთ დაიჭირეს, მაგრამ არ მიიღეს, რომ ამ მშობლებს უჩივლით უმაღლესს მთავრობასთან. იმედია, რომ ამათ კანონიერ საჩივარს ჯეროვანი ყურადღება ექნება მიქცეული. მუდამ ხდებოდა ჩევნს სასწავლებლებში სხვა-და-ხალა უწესება და უსამართლოება; მაგრამ ყველა ამგვარი საქმე წელს უფრო ბევრი გაორაშედა და დამცეკილა. ღრია, რომ ამგვარ წესებს ბოლო მოეღოს.

ჩევნს ხალს სწავლა სწყურიან; არაფერს არ ზოგვენ ჩევნებური მშობლები, რომ თავიანთ შეიღება, ასე ასამისთანა სამასწავლებლო წესებისა და ამისთანა ჩევნს გამნათლებლებ-მასწავლებლების ხელში როგორ შეიძლება ხალხმა თავის სურვილი შეასრულოს? ჩევნ გვეშინიან—ხალხს სრულებით გული არ აუცრუვდეს სწავლა-განათლების მიღებაზედ.

მა გარემოება საზოგადო ყურადღების ღირსია, არა თუ მარტო მთავრობისა...

b. 8.

დღიური

** ბა კიდევ ზოგიერთი ამბები, რომელიც ჩევნ შევიტყეთ ახალგაზდა პრიკასიკის პოლოზ მათუზოვის მოკელას თაობაზედ:

პლაზი პლავეროვე, როგორიც ხალხი პირ-ზა-პირ ამრალებს ამ ყმაწვილის

ბულ სალდათებისთვის, ზაფხულობით კი აბანოებთან გობიტლის ეკკლესიაში სწირვენ ხალმე საბანაოთ მოსულ ხალხისთვის. მკელესის გვერდზედ ერთი ბერძნის და ერთიც მაიორის სასაფლაოებია. ბერძნის სასაფლაოს კარგი ძეგლი აზგია ქართულის, ბერძნულის და რუსულის ზედ-წარწერით, საიდანაც სხანს, რომ ეს ბერძნი 1876 წ. აქარელ ავაზაკებს მოუკლამა. ახალი შოსეს გზა კაზარმის წინ არის გავანი-ლი და ამ გზის თხრის ღრიას ბერგან აღმოჩენილა მთელ-მთელი თონეები, ქვევრები, ღრმოვები, წყლის რუსები და სხვა, როგორიც ეხლაც ატუვია გზას ნაპირებზედ.

ბავე ღ. ცხეს მარჯვენა ნაპირზე პატარა ნასაყდრალი სდგას მთელ თაღიანი, რომ ლის გარშემოც ურასმედე კვით-კირის ნასახლარები ეტყობა და განშირებული ხილნარი, როგორიც შორის მსხალს და კოწახურს ზემთრობით არის შემოხსენე-

შოკვლას, მართლა, არ ყოფილა დაჭიროთ. ამ საქმის გამოძიება მინდობილი აქვს მეორე განცოდილების მომზრიგებელ სასამართლოს ახალგაზდა, გამომეძიებელს უფ. სვინკინს, რომელსაც პალასი პლავერლოვი ათას - ხუთასი თუმნის ზალოვით (გიროთთ) გაუთავისუფლებია.

დაწარჩენ პირებში, რომელნიც იმ დღეს ქეიფობდნენ ერთად, პ. ხუდადავი აგრეთვე ჯერ თავისუფლად არია; მხოლოდ იცანე პკოფოვი („ზიქი-ზანო“) არის დატუსაღებული.

ამ საქმის გამოძიებას, როგორც ამბობენ, განსაკუთრებული ყურადღება აქვს მიქცეული და იმედი აქვთ, რომ ჭეშმარიტებას აღმოაჩენენ და ნამდვილი დაწინაშავები ღირსეულად, დაისჯებია.

ამბობენ, პალასი პლავერლოვს სწორედ იმის მეორე დღეს, რა დღესაც ეს საძაგელი საქმე მოხდა, ერთი უბედურება შეემოხება პატარა ვაჟიშვილი გადმოუვარდა ბალკონიდამ და გასქდა.

სხვა უბედურებაც სწვევია ამ შევძლით კაცის: ის გამოუჩინება კლუბისა და ბანკის წევრობიდამ...

* * * ხელ, ისამართს, 17 სექტემბერს, ჩევნენ მალაქის ჩევას შემდეგ საგანზე ექმნება სჯა:

მოხსენება ზამგეობისა საჭიროების რიცხვის შემცირებაზედ.

მოხსენება ზამგეობისა ჭალაქის პლანის შესახებ;

მოხსენება ზამგეობისა ქალაქის ზოგიერთ ვალის გადახდის თაობაზედ,

მოხსენება ზამგეობისა მჩენენის მაედანზე ქალაქის სახლის აშენების პროექტზედ და სხვ.

სხლომა მერვე საათის ნახევარზედ არის დანიშნული.

* * გუშინ წინ ჩევნენ მალაქის ჩა-

მოიყვანეს მუთასიდამ გამოაჩინილი ტუსალი ზირიგი მიქელაძე, რომელსაც კაცის-კულისა და სხვა ბევრი დაწარმულობისათვის ციმბირი აქვა გამწერებული. მაგრამ ამას არ აჯერებდნ: აქაც თვილისის გუცერინიაშიაც, დაუშავებია იმას რაღაცები და ახლა აქაურს სამხედრო სასამართლოში უნდა გაასამართლონ. მნახველები ამბობენ. რომ ეს მიქელაძე მაღალი, მოსული, კარგი დასანახავი ვაჟა-ცალი; მაგრამ საპყრობილები ყოფნა დასტურია: საშინადაც ფერ-მიხდილია.

შეცოლება. ზუშინდელი გაზეთის „რეაქტორთან წერილში“, ქვევიდამ მეორამეტე სტრიქნშა დაბეჭდილია: „იმათი საქმეა პასუხი თვითონ უგონ ჩერიძისას და სხვებსაც, რომ, როგორც ფულის შემნახველა, მე არაფერი ჩამილინია ურიკო. უნდა იყოს: „იმათი საქმეა პასუხი უგონ ჩერიძისას და ჩევგებაც. როგორც ფულის შემნახველს მე არაფერი ჩამიდენია ურიკო.“

„დროშის“ კორრესპონდენცია

შოგულეთიდამ, 4 სექტემბერს. ძავბეგო შეკაზეთე! რამდენჯენ თქვენს პატივცემულ გაზეთაში მოუხსენებიათ ცუდ-უბრალოდ მზურეთიდამ საწყალი შემულეთლების ლანდღვა! „შეგლი მგელობა დაუგდეს და ტურამ ქვეყანა დაეცია!“ შოველ გაფინვებას გარდა, ზურიაში რაც ცუდი საქმე მოხდება, საწყალ მობულეთლებს აბარებენ, რომ ეცენი ყველა თათრები იყვნენო.

მე-159 „დროშის“ ნომერში რომი დაბეჭდილი, მზურეთის ქალაქის მახლობლათ დოლიძის დაცემის თაობაზედ, მას დოლიძის ყავდა მეველი დროიდამ ნამოუკრები მტერი და ისინი დაე-

ცენ, რომელიც კიდევაც დაღუში დატვირთვას არიან.

ამავე მზურეთის უზღდში სოფელს მონასტერზე დაეცენ ბურის ეფისკონტაზს და კიდევაც დაშპრენ და წაროვენ ფარები და ნივთებიც. მსეც დააბრალენ ჩენენ ქაბულეთლებს; მაგრამ როდესაც მათი უეზდის ნაჩალნიერი შეუდგა ამ საქმის გამოძიებას, მქნელი აღმოჩნდენ მათშვე მცხოვრები აზნაური შეკვიდი.

წისულს ივლისის 20-ს ორი საწყალი მობულეთლები მოდიოდენ იარმუკიდამ, ზოგიტიდე და ძიძიგური; და მოქონდათ ნავაჭრი საჭრელი და თავთავისი ცხენები მოყავდათ. მზურეთის მახლობლოთ, ქაჭალაზედ, შეხვთა ამათოთხი უცნობი გურული და წაროვენ ცხენიც და რაც ნავაჭრი ნივთები ქონდათ.

ოც-და-ექვეს აგეისტოს მზურეთიდამ მომავალს ორ ფეხარა საწყალ ქობულეთლებს მლიაძეს და მათამიძეს მოქონდათ აგრეთვე ნაყიდი ნივთები და თავთავისი ორი ცხენები მოყავდათ; დაუხვდენ გურულები, ცხენიც წაროვენ და რაც ნივთები ქონდათ, რომელიც კიდევაც იცენენ და ისინი დაჭირილია არიან.

ამაირი ცუდი საქმე რომ მოხთება ზურიაში, მაშინვე მზურეთის ნაჩალიკი ჩევნენ უჩასტვის ნაჩალიკს თ. სამსონ ლორთვებინიდეს ტელეგრამას დაუკრაეს, რომ ცნობა მიიღოთო ბურიაში კაცი გაცარცვენო და ესენი თათრები იქნებოდათ, და შეუდგებიან გამოძიებას და ისთველე თავათ ბურიაში აღმოჩნდებიან ცუდი კაცები!

მაღლობა ღმერთს, რომ ოკრუენის ნაჩალიკათ ბატონი ბრიგოლ ბურიელი გყვავს. აგი რომ არ გვყავდეს, ჩევნენ ქობულეთლებს გურულების გამოისობით ცხოვრება არ შეგვიძლია, თვალებს ამოგვიყორუნია. ერთ დროის შესანახათ უხმარიათ ან არა და ტყვევს თუ ინახამდენ შიგ.

ამის შიგნითა კედლებზე ბლობად აწერია იმ ცნობის მოყვარეთ გვარები რომელნიც სწვევიან ამ საინტერესო ციხეს. აფერუმ ქართველებო, რომ თქვენი წინაპარების გმირულ სისხლის ღვრის უტყვ სახსოვრ ბზედ არც კი გიყადრით ნიშანათ თანაგრძობისა თქვენი გვარების სამშობლო ენაზედ დაწერა!...

ილ. პლაზაშვილი. პასთომანი, 3 სექტემბერს.

(დასასრული შემდეგ №-ში)

ზედ მეტი იქნება; თავს და ბოლოს მაღალი კოშკები აქვს კედლებთან შეერთებული; კედლები მთლებია, მხოლოდ თავები აქვს ცოტათი მონგრეული იმ ალაგამდე, სადაც თოფის სასროლი ფანჯრები აქვს დატანებული. შესავალი ციხეს მხარ-მარტენივ აქვს და კარებთან კედელი მიწის პირამიდული დანგრეული. ციხე ორ-ეტაჟიანი ყოფილა, რაღაც კედლების შეა ალაგას კოშკების ალაგი ეხლაც ეტყობა.

შიგ ციხეში პატარა ეკკლესია ეტყობა, რომლის გარშემო თხილნარია განშიორებული; მხარ-მარტენივ დარბაზივით რაღაც დიდი თალიანი შენობაა, რომლის კუთხეშიაც ქვეითირით ამოკვანილია ღრმა ღრმა ბათქაშ შემთლებილი; ჩემის აზრით, ეს რამო არის ფარული კონსტრუქცია ციხის გვერდის შენის მაგვარი შენობა, რომელსაც ჩამადის უფილესობა აშენებული და გარშემო ვაკე ალაგი სრულებით არა აქვს, ყველა მხერიც დარღვეული მისაღომია და თავის დროზედ მტრისაგან შეუვალი ყოფილა. სიგრძით 25, სიგანით 3 და სიმაღლით ათ საენ-

ლეთლები თათარში გადევსახლა, ეს ჭყლა გურულების მიზეზით იქნება.

სიც უნდა მოგახსენოთ, რა, რომ თორმეტი ათასი გურული ორ სახელმწიფოში დაქცეულ ქობულებით ათასი გურული კაპეიკი არ შევეწია; სხვა-და-სხვა შორ ქვეყნებიდამ შემოწირული ფულები კი, შენც უცი, ძავ, როი ათას მანეთქ მეტი მივიღეთ, ღმერთმა უშველუს ვინც გვიწყალობა. გურულების მგონია ისტე არ შეუტყვიათ, რომ ჩენ შორის ძველი საზღვარი აღარა და ძველი ძმობა გაგვიახლდა.

ჩენმა უჩასტეს ნაჩალნიკმა თელ ძობულებით სილადის და იარაღ სზიდვა აუკრძალა და უბილეთორ სხვა-და-სხვა სოფლებში სიარული, და შეიძწლია და შედას ზედა უველა ფიცს ქვეშ გარონია ამ მიზეზისთვის, რომ არც თავათ ქნან ცუდეაცობა და არც ვინმე ავაზაკი შეინახონ.

მრეულს, დვოის მადლით, ნამუშევრი და ხილიც უარგი გვაქს...

აჩვედა-და კაკაციშვილი.
დაბა-ქალაქი ჩურუქ-სუ.

განცხადებანი

ეასწავლებანი არზადებს უაგირდებს ჟკოლებში მისაღებათა. მუს-ველო სოსტეს თავიანთ ადრესი და მომართვის „დროების“ რედაქციაში.

(3—2)

8. ჩარჩოების

მართული წიგნის მაღაზიაში, მაშველის ეკლესის შენობაში, № 1 და 2. ისტორია შემდეგი ახალი ჩართული წიგნები:

რა. გზა.	დილი.	სალაშ.	II კ.	III კ.	ტელეგრაფი	მაკანი.	შავანდა	განკულება	თვილისის სამკურნალო.
თფილისი . . .	9 21	5 18 8	კაპ.	მ. კაპ.	თიცი სიტყვა თფილისიდამ:	თფილისი 11 სექტემბ.	თან	მან.	მან. გ. ი. მან.
გცეთა . . .	10 11	6 27	- 85	- 44	ძავახისი აქეთა მხრის უველა	ცქ. თე. განგისა უუთ.	50	დღე დილის 8 საათიდამ 10-დნ.	3—3
ბორი . . .	11 58	9 43 3	"	1 53	ძალაქებში	50 ზქ. წოდლი . . .	180	მ რ შ ა ბ ა თ ს : ლისიცევი და	
ხაშური . . .	1 29	11 57	4 73	2 42	როსტოვს, მოსკოვს,	მერი ფუთი . . .	140	ბარ-ლევიჩი — შინაგა. ავათმყოფიბის.	
სურამი . . .	1 44	4 90	2 61		პატერბურლს, ვარშავს . . .	ბაბა მერენისა, ფუთი.	40	ს ა მ შ ა ბ ა თ ს : მერმიშვეი შინაგ.	
ცერილა . . .	5 49	7 21	3 69		ოსმალენში, შვეიცარიაში .	— ამერიკისა, ფუთი .	20	ავათმყოფი; რეზი — ფალის, შურაკ.	
რონი . . .	6 57	8 44	4 31		იტალიაში და საფრანგეთში .	3 50 ბარ-ტოლი ბამბა ფუთი.	60	ლევი — ვენერიულის, და კანისა; ბა-	
სამტრედია .	7 51	9 66	4 93		ინგლისში	3 75 ბარ-ტოლი თუშური ფუთი.	40	ბოგი — გულისა და შინაგ.	
ახალ-სანაკი	8 43	" 71	5 47		ა) თფილისიდამ: სამზღვან გა-	— ი. რაქმისა ფუთი .	20	მ თ ს შ ა ბ ა თ ს : ლისიცევი — ში-	
ფოთი . . .	9 50	" 24	6 26		რე, მუსტას, რუსეთს — ურველ და კირიას გარდა. ზუგდ. რიშ. და მონის სანთელი ფუთი.	2 10 ნაგ., სატუაც. ტუროვი — ქალისა და	70	ბაგშების ავათმყ.	
შოთი . . .	9 3				ბარ-შემ. ნუხური სტ.	5 70 ბაგშების ავათმყ.			
ახალ-სენაკი .	10 14		1 53	- 78	მუსტას სანთელი ფუთი.	7 60 ბ უ თ შ ა ბ ა თ ს : ვერმიშევი — ში-			
სამტრედია .	11 5		2 61	1 33	შეტ. შეტ. არასკ. და რიშ. მა- სტერანის სანთელი ფ.	11 80 ნაგ. ავათმყ. და შურავლევი — კანის			
რიონი . . .	12 13		3 84	1 97	ილამ: თფილისისა და ზოთისაკენ — ცხერისა, ლიტრა . .	— და ვენერიულის.			
უგრილა . . .	1 18	ლამ. 5	3 2	5 56	ურველ და კირიას გარდა. ზუგ- სპირტი ვედრო . . .	— ვარა. რა. ს კ ვ ს ი ქ ნ ე ბ ი ნ : ლის-	450	კევ, მინაგ.; სატუაც. ტუროვი — ვე-	
სურამი . . .	5 12	1 10	7 34	3 74	გათს — რიშ. და პარასკ.	35 ნერ. და კანის; ბაბაევი — გულისა და	35	შაქარი ბორც. ფუთ .	
ხაშური . . .	5 39	1 37	7 51	3 84	წიგნის გაგზავნა რუსეთში	5 70 მინაგ. ავათმყოფ.			
გცეთა . . .	7 5	4 8	9 24	4 73	და სამზღვარ გარეთ:	65 შ ა ბ ა თ ს : ვერმიშევი, შინაგ.; შურ-			
თფილისი . .	8 50	6 59	4 39	5 82	და წიგნის	3 ზეთი ქუნჯუთისა ფუთი.	15 8 ვლევი — ვენერ. და კანის რეზი —		
	9 31	7 16	24	6 26	დაბაჭილის (სამი მისხალი).	7 თაბ. ქო საშუალო ფთ.	60 თბლის.		